

Henning Holten um nýggja figgjarlógaruppskotið:

Kreppan versnar og arbeiðsloysi økist

— um vend ikki kemur í tann fýrða politikkin. Nýtt virksemin og vinnufremjandi tiltøk mugu setast í gongd. Politiska arbeiðið gongur alt ov seint.

Figgjartiltøkini hjá landsstýrinum hava virkað við tvífaldaðari megi í samfelagnum, tí vend var helst longu komin í gongdina tá ið figgjartiltøkini vórðu framd. Longu tá var vordði trupult við gjaldfóri. Tað, sum er avgerandi, er at nú er arbeiðsmegi tøk í Føroyum. Tað mest áhugaverda er, um vinnuliga støðan, sum er í Føroyum í løtuni, ferir við sær at nýggjar framleiðslur verða skapaðar og nýtt virksemin sett í gongd. Hetta skuldi verið ein gongd leið, tí arbeiðsmegin er til staðar.

Hetta sigur Henning Holten, náttúruøkonomur og fyrrv. limur í Ráðgevarafelagnum, sigur Henning Holten.

røðu við Sosialin. Holten, sum nú arbeiðir hjá P/f Ráðgevarafelagnum á Glæðsheyggi hevur sent út skriv til fjølmiðlarnar, har vist verður á tiltøk, sum kunnu fremjast til at loysa figgjarkreppuna í Føroyum.

Nýggjur politikkur

Men eru nøkur tekin til at møguleikarnir, sum eru til staðar í landinum verða nýttir?

—Tað dugi eg ikki at siggja, og tað var júst hetta vit vildu vísa á í skrivinum frá Ráðgevarafelagnum, sigur Henning Holten.

—Í øðrum londum verður dentur lagdur á, at fáa ta skipan og teir møguleikar, sum eru til staðar, til at

virka. Í hesum viðfangi eru Føroyar eitt lutfalsliga stongt land. Ein fakfelagsformaður segði í í fjølmiðlunum, at hon var áhugað í at útendingar komu og virkaðu her ella settu nýtt virksemin í gongd. Hetta er av sonnum ein spildunýggjur politikkur, og í tráð við tað sum hendir í øðrum europeiskum londum. Kunnu útendingar ikki gera tað, so noyðast føroyingar at gera tað sjálvir. Tað kemur jú einki av sær sjálvum sum ein gáva frá himmalinum.

Nýtt virksemin neyðugt

—Tað verður neyðugt at seta nýtt virksemin og vinnufremjandi tiltøk í

gongd, men í løtuni eru ongin tekin um at hetta verður gjørt. Tvørturímóti.

Høvuðsdenturin verður lagdur á tað sum verður nevnt figgjarpolitikkur, t.e. skatt og almennar útreiðslur. Tað at skapa virknar arbeiðsumstøður og fremja nýggja framleiðsluskapandi tiltøk tykist hava minni áhuga.

—Tað er greitt, at um bert verður hildið fram á hesi kós og einki annað verður gjørt, so fer kreppan at standa við í nógv ár.

Vend má koma í

—Figgjarlógaruppskotið fyri 1991 fer fyrst at virka langt inni í 1991 og 92. Roknast kann við, at árin av uppskotinum verða

Henning Holten, búskaparfrøðingur.

uppaftur meiri minking av arbeiðsvirkseminum í samfelagnum. Og tí kan man siga at tørvurin fyri at fáa onnur ting í gongd er størri nú enn nakrantíð fyrr, og hann fer at verða enn størri seinni. Kemur ikki vend í tann fýrða politikkin, og einki annað kemur inn í myndina, fer kreppan at standa við, og fer at hava við sær ógvusligar avleiðingar fyri alt samfelagið í nógv ár frammyvir. Kreppan vendir ikki av sær sjálvum - tað

er alneyðugt at royna nýggjar leiðir.

—Størsti politiski trupulleikin er kanska tann, at tað tekur alt ov langa tíð at avgera tingini og tí verður pínin longri.

Brævið frá Ráðgevarafelagnum vísir á hvat gjørt verður aðrastaðni til at venda gongdini og tað skal uppfatast sum ein framfærsla til kjakið um hesi mál, segði Henning Holten at enda.

etj.-

Ráðgevarafelagið á Glæðsheyggi:

Tað stóra skræðlið kemur í 1992

Verður tað politiska hugnogið í Føroyum verandi á sama støði og einki gjørt til at stímbra vinnulívið og seta nýtt virksemin í gongd verður avleiðingin ein nógv ringari kreppa, enn kann vit nú uppliva. Hetta framgongur av einum tíðindaskrivi, P/f Ráðgevarafelagið á Glæðsheyggi hevur sent fjølmiðlunum.

Enn kann landsstýrið læna pengar uttanlands men tað búskaparlaga rýstið fer at vaksa og tá ið vit skriva 1992 byrjar ta veruliga skræðlið í Føroyum., tá ið landið skal gjalda aftur sera stór lán og tá rentubyrðan hjá landskassanum verður triðfald í mun til tað, hon var mitt í 80unum. Lánini verða helst umfíggjað, men tey skulu gjaldast kortini og rentubyrðan økist.

Hendan lagnutunga forspá stendur kortini ikki skrivað í stjórnurnar

gongdin kann vendast, men tá mugu politikkararnir taka sær um reiggj, broyta ta búskaparlaga skipanina og leggja nógv størri dent á framleiðsluskapandi tiltøk.

Ráðgevarafelagið mælir til, at reglurnar um búskaparlaga viðurskiptini í OECD-londunum verða settar í verk í Føroyum. Hetta hevur m.a. við sær, at at fríu marknaðarmekanismurnar fáa størri ráðsúr, privatisering verður framd, allar forðingar fyri friari kapping og avmarkingar fyri fríum handli verða burturbeindar og útlandskar fyrirkur fáa loyvi at gera iløgur í landinum.

Ráðgevarafelagið mælir eisini til at gjaldoyrisviðurskiptini verða frígivin og føroyingar fáa somu valutareglur sum Danmark.

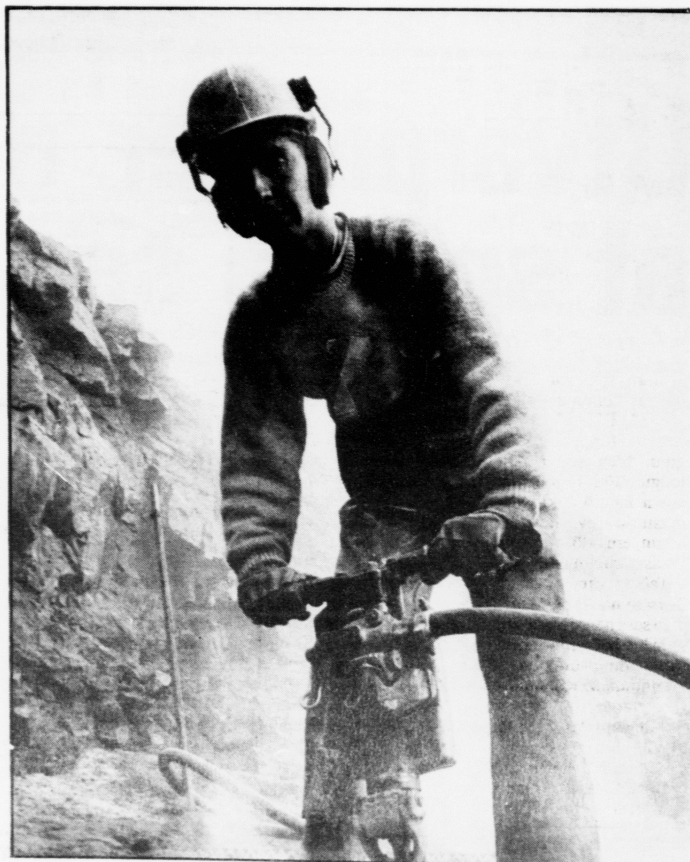
Haraftrat mælir Ráð-

gevarafelagið til lægri skatt og lægri rentufrádrátt, avtøku av tolli og innflutningssgjöldum. Í staðin skal moms-skipan ella onnur líknandi skipan setast í verk.

Uppskotini frá Ráðgevarafelagnum koma ikki sum ein ketta uppúr høvdatrogi - líknandi tankar hava verið frammi í bløðunum fyrr, m.a. frá stjórnunum í Fossbankanum.

Nú er bert eftir at siggja um rokneimeistarin mikli í Tinganesi, sum stríðist so óført við at fáa javnvág á inntøku- og útreiðslusíðuna á figgjarlógini, fer at hyggja uppúr pappírsdunganum og lurtu eftir búskaparfrøðingum.

etj.-

Mynd: Kalmar